

Od 1948 djeluje u Atlatskom savezu Zagreba i Hrvatske. Dugogodišnji je član Predsjedništva ASD Mladost. Dobitnik plakete u povodu 70-godišnjice sporta na Zagrebačkom sveučilištu (1978) i Trofeja ASD Mladost.

Pribovšek, Franc (1917), reprezentativac u skokovima u vodu, sudac i savezni kapetan; član PK Enotnost (Ljubljana). Osvojio PJ u skokovima s daske, 1945, 1947-49.

prihvaćanje, jedrenje: skretanje jedrilice prema vjetru, smanjenje kuta između vjetrova i kursa jedrilice.

Prijatelj avijacije, časopis, mjesečnik, izlazio u Zagrebu (1931-32). Podnaslov: ilustrirani mjesečnik za promicanje ciljeva civilne avijacije, turizma i sporta, te za naučno i propagandističko širenje avijatičke svijesti u društvima, školama, naučnim ustanovama i najširim slojevima našeg naroda. Urednik: Džemile F. Cioli.

Prijatelj prirode, Radničko turističko (i planinarsko) društvo, osn. 1895 u Beču, inicijativom socijaldemokrata, kao Turistverein Naturfreunde. Gl. djelatnost bila je usmjerena na razvijanje izletništva među radnicima. U našoj zemlji osn. je prva njegova podružnica 1905 u Sarajevu. Poslije I svj. rata podružnica se osamostalila i osnovala 20-ak svojih podružnica. Sjedište je bilo u Sarajevu, kraće vrijeme u Zagrebu. Zbog ljevičarske orijentacije i razvijanja klasne svijesti radnika, društvo je bilo nepoćudno režimu i 4 puta zabranjivano. U članstvo Saveza planinarskih društava Kraljevine Jugoslavije primljeno je tek 1936. Imalo je planinarske kuće na Boračkom jezeru, Glavici kod Zagreba i na Lisici kod Sevnice.

prijateljska utakmica, susret dviju ekipa u svrhu propagande, uigravanja ekipe ili u povodu neke proslave; susret izvan sistema prvenstvenog natjecanja.

prijava, akt kojim se nekog prekršioaca discipline prijavljuje nadležnom disciplinskom sp. organu; pismena najava društva ili sp. saveza s popisom natjecatelja (s potrebnim generalijama) za nastup na određenoj sp. priredbi (turnir, ligaški sistem natjecanja, kup natjecanje, P.J. PE, PS, OI i dr.); dostavlja se do određenog termina organizaciji u čijoj je nadležnosti nadzor takve priredbe.

prijavna lista, skokovi u vodu: obrazac u koji skakač upisuje skokove s kojima će nastupiti na natjecanju. Tajnici u p.l. upisuju ocjene sudaca i rezultate svakog skoka.

prijavnina, prijavna taksa, obavezna pristojba pri podnošenju prijave za sudjelovanje na sp. priredbi određena pri raspisivanju natjecanja.

priječenje, traverziranje, planarsko kretanje u poprečnom smjeru, npr. po izohipsi neke padine, po polici u stijeni, obično radi izbjegavanja zapreke ili zbog estetske osobitosti reljefa (primjer: Zlatorogove police u Triglavu).

prijelazni period treninga, završno razdoblje jednog ciklusa treninga, nastavlja se na natjecateljski period. P.p.t. obično traje 4-6 tjedana; gl. mu je svrha rasterećenje sportaša od psih. napetosti uzrokovane natjecanjima, aktivan odmor i zadržavanje stečenih psihofiz. sposobnosti radi što povoljnijeg nastavka u slijedećem pripremnom periodu. Karakter i usmjerenost p.p.t. mogu biti različiti, ovisno o sp. grani, odn. disciplini u kojoj je natjecatelj sudjelovao.

prijelazni rok, odredbe u registracijskim pravilnicima većine sp. saveza, kojima se određuje vrijeme (redovito istekom sezone ili u polusezoni), kada igrači, natjecatelji, mogu

prelaziti iz jedne osnovne organizacije (klub) u drugu.

prijelaznica, skijanje: dio skakaonice između doskočišta i isteka; blagi prijelaz iz strmog doskočišta u istek smanjuje pritisak skijaša koji bi inače nastao zbog velike brzine skakača.

prijenos lopte, ekipne sp. igre: način primopredaje lopte (pločice i sl.) kod kojeg se bez zaustavljanja pokretom ruke, noge, glave ili trupa produžuje kretanje dodane lopte u istom ili drugom smjeru.

Prikrlj, Josip (1865-1919), učitelj gimnastike u Granešini i na I realnoj gimnaziji u Zagrebu; zaslužan za razvoj mačevanja među šk. omladinom. Bio član delegacije na jubilarinim OI 1906 u Ateni i na OI 1912 u Stockholmu. Napisao: *Kako da očuvamo zdravlje*, Zagreb 1916; preveo: J.P. Müller, *Moj sistem*, Zagreb 1913.

primalac servisa, [1] badminton: igrač koji vraća protivnikov servis; mora se nalaziti u servisnom polju na dijagonalno suprotnoj strani od servisnog polja iz kojeg protivnik izvodi servis sve do trenutka dok protivnik ne izvede servis; [2] stolni tenis, tenis: igrač koji vraća loptu poslije protivnikovog servisa.

primanje, konjički sport: maneška aktivnost u kojoj se konj kreće u stranu i naprijed tako da prednje noge idu po jednom tragu, a stražnje po drugom. Postoje ova p.: popuštanje na list, p. plečke unutra, p. sapi unutra, p. prednjeg trupa unutra (ranver), p. po dijagonalni i p. preko pola maneža. U svim p., osim p. plečke unutra, konj prebacuje vanjske noge preko unutrašnjih.

primicanje, strojeve vježbe: skupljanje razmaknute vrste vježbača (sportaša) u normalnu vrstu; na zapovijed: »Udesno (ulijevo, ka sredini) — primakni se!«, vježbači se sitnim dokoracima kreću u određeni smjer.

primopredaja lopte, nogomet: element tehnike; sposobnost igrača da bez zastojanja prihvati i kontrolira dodanu loptu te je dalje doda suigraču; primjenjuje se da bi se ubrzao ritam igre.

Primorac, Nikola (1840-99), kapetan duge plovidbe iz Dubrovnika; 1870 preplovio je u čamcu (duž. 6,09 m, šir. 1,82 i dubokom 0,86 m) put od Liverpoola do Bostona za 92 dana, a u povratku za 38. Taj je podvig ostvario zajedno s Nizozemcem E.R.W. Hayterom. Naziv čamca bio je City of Ragusa (Grad Dubrovnik).

Primorje, Sportski klub, osn. 1920 u Ljubljani; od 1921 djeluje pod nazivom Akademski sportski klub P. sa sekcijama za laku atletiku, nogomet, plivanje, hazenu i biciklizam. Lakoatletska sekcija osvojila je ekipno PJ 1933-36.

Primorje, Plivački i vaterpolo klub, osn. 1945 u sastavu Omladinskog fiskulturnog društva Primorac na Sušaku; od 1947 djeluje u sastavu Fiskulturnog društva Primorje (Rijeka), od 1948 u sastavu istoimenog sp. društva, a od 1972 pod nazivom u naslovu članka. PVK Primorje nastavilo je tradiciju plivačke sekcije JSK Victoria, osn. 1908. P. je osvojilo ekipno PJ u plivanju 1947, 1949-51 i 1968.

Primorski lovac, novine, izlaze u Šibeniku (1931-36). Urednik: Luka Miličić.

Primožič, Jože (1900), reprezentativac u sp. gimnastici; sudjelovao na OI: 1924, IV u višboju (ekipno); 1928, II na ručama, III u višboju (ekipno), IV u višboju (pojedinačno), IV u preskoku konja i VI na preči; 1936, VI u višboju. Na PS: 1926, II na preči i višboju (ekipno); 1930, I u višboju (pojedinačno), u vježbi na tlu, u preskoku konja i na

ručama, III u višboju (ekipno); 1938, III na ručama i u višboju (ekipno).

Prince Philips Cup (engl.), veslanje: pokal koji se od 1963 dodjeljuje pobjednicima u disciplini četverac s komilarom na Henlejskoj regati.

Prinstein, Myer (1878-1928), reprezentativac SAD u atletici; pobjednik na OI: 1900 u troskoku; 1904 u troskoku i skoku udalj te 1906 u skoku udalj.

pripetka, sp. gimnastika; preskok preko sprave kod kojega je, nakon odnosa ruku o spravu, tijelo uspravno i uvito iznad sprave, a noge sagnute u koljenima prema natrag, pod kutom od 90°; noge se pružaju u silaznoj putanji prema doskoku.

pripona, jedrenje: čelo ili žica od vrha jarbola prema boku jedrilice; služi za bočno upinjanje jarbola.

pripremni period treninga, početno razdoblje jednog ciklusa treninga, prethodi natjecateljskom periodu treninga; dijeli se na etapu opće pripreme sportaša i etapu specijalne pripreme sportaša. Osnovni zadatak treninga u etapi opće pripreme je podizanje općeg nivoa funkcionalnih mogućnosti organizma te formiranje, proširenje i usavršavanje motoričkih navika i umijeća korisnih za razvoj specijalne aktivnosti. Rad je usmjeren na izgradnju preduvjeta za postizanje sp. forme. U etapi specijalne pripreme naglašeno se razvijaju fizičke sposobnosti potrebne za izabranu sp. granu te usavršava tehnika i taktika. Sve komponente priprema u ovoj etapi međusobno se sinkronizirane i usmjerene na postizanje sp. forme.

pripremni udarac → izvlačenje

prirodna metoda, odgojno obrazovni postupak u tjel. odgoju koji prema zamislima franc. pedagoga Georgesa Héberta (1875-1957) razvija tjel. sposobnosti pomoću prirodnih oblika kretanja. Tom svojom metodom Hébert se suprostavio formalističkoj švedskoj gimnastici i uopće uskoj sp. specijalizaciji svoga vremena. Gradivo je po Hébertovoj metodi podijeljeno u tri dijela: pripremna faza koja obuhvaća vježbe za ruke, noge i trup, visove, poskoke, vježbe ravnoteže i disanja. U gl. fazi primjenjuju se elementarni oblici kretanja — hodanje, trčanje, skakanje, penjanje, bacanje, dizanje i plivanje. Pomoćno-dopunska faza obuhvaća sp. igre i ručni rad.

prirodni oblici kretanja, tjel. vježbe koje su po strukturi gibanja prirodne svakom pojedincu. To su: hodanje, trčanje, skakanje, bacanje, penjanje, puzanje, dizanje, nošenje, vučenje, nadvlačenje, kolutanje i kotrljanje. Primjenjuju se posebno u tjel. odgoju djece predšk. uzrasta i u razrednoj nastavi mlade šk. dobi.

priručenje, vježbe oblikovanja: položaj dlanova uz tijelo; ruke su pružene, dlanovi su uz natkoljenice.

pristup, planinarstvo: prilaz penjačkom smjeru, pješački dio puta od ishodišta ili baze do podnožja stijene. Opis prilaza sastavni je dio opisa penjačkog uspona.

pristupnica, pismena izjava kojom se traži prijem u članstvo nekog kluba; obavezan dokument pri registraciji natjecatelja za novi klub.

Pritanaj, zgrada u drevnoj Olimpiji u kojoj se čuvalo ognjište s vječnom vatrom; u posebnoj prostoriji okupljali su se olimp. pobjednici na svečanu gozbu.

priteg (engl. vang), jedrenje: uzica ili uređaj za pritezanje buma ili tanguna prema palubi radi izravnjanja jedra.

prilika, sp. gimnastika: [1] izdužena drvena oblika pojačana po sredini čeličnom šipkom